

SZÓLNAK A CSENGŐK...

Rövidebbek, gyorsabban múló a napok. Szeptember. Aranysárga verőfény és aransárga levelek a fákon. Csak az ég ragyog kéken, változatlanul. S az úszógumi, a piros labdák, a sátrak, meg a számháború elmarad mögöttünk, emlék lesz. Előkerül a táskák. Edesmama itt kis szoknyát vasal, amott fehér inget, s a Zsuzsik, meg a Pisták a holnapra gondolnak. Soká nem tudnak elaludni lefekvés után. Mert jaj, de szép is volt ez a nyár! A Balatonpart, az esti táborítések, fehér hajók és a víz, amelynek alig látszott a tulsó partja, amelyben olyan jó volt indiántáncot járni, félelmetes csatakiáltásokkal bátorodva egymásnak rontani és locsolni, fröcskölni, úszkálni ahol mélyebb, vagy éppen elnyúj-

tózni kinn, bársonypuha, forró homokon. Reggel 7-kor csörög az ébresztő óra. Ezután így lesz minden reggel tíz hosszú hónapon át. Fölkelni! — kiált édesapa a másik szobából, mosakodni — parancsol édesanya. Kész a reggeli — mondja nagymami. Gyere, gyere — mondják mindannyian —, siessetek, vár az iskola.

*

A város 21 általános és 14 középiskolájának padjaiban 14 600 fiú és lány, hatévesek és 18 évesek leülnek egymás mellé, elrakják a táskát, aztán beszélgetnek, barátkoznak. A kis elsősök — az idén 1400-an — talán el is pityerednek, mert anyuka csak a kapuig jött el és aztán, jaj azután bizony visz-

szafordult. Mi lesz velünk? — kérdezi riadtan ide-oda röpöködő pillantásuk. Mi lesz velünk? De megszólalnak a csengők. Ajtók nyílnak. Valaki belép rajtuk és benn csönd lesz. Odamegy az asztalhoz, leül, kinyitja az osztálykönyvet, tollat fog és ír. Első óra, osztályfőnöki. Aztán a lapok összecsapódnak, s a komoly arcot mosolygás deríti föl. Ismerkedjünk meg gyerekek — mondja — én leszek a ti osztályfőnökötök. Minden arc, minden szem véle mosolyog. Mosolyognak az ablakok is, a padok is. Milyen jó így!

*

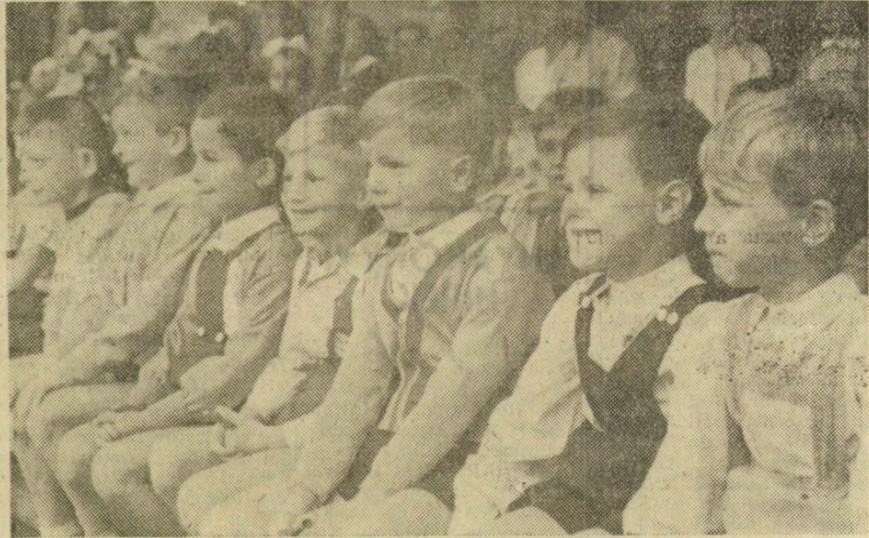
Es otthon vár a finom ebéd. Anyu nézd csak — mutatja Katica az ábécés könyvet. Ugye szép? A tanítónéni mondta, hogy ebből fogunk tanulni...

Bandi az ablaknál ül és az irodalmi szöveggyűjteményt lapozgatja. József Attila: A Dunánál... »En dolgozni akarok. Elegendő...« — olvassa és eszébe jut: ez az év az utolsó...

A papírüzletben tolonganak. Mindenki füzeteket vesz, mindenki csomagoló papírost kér. És otthon mindenki csomagol. Holnap már lecke is lesz: »Mit csináltam a nyáron?...«

A tábla még tiszta, csak a dátum van rajta: 1958. szeptember 2. Első óra...

Papp Lajos

(Liebmann Béla felv.)

Ismerkednek az új elsősztá lyosok az iskolával az ünnepélyes tanévnyitó napján.

A munkakényszerről

Napjainkban különösen gyakran teszük fel a kérdést a kommunistáknak: miért kényszerítik a munkát mindenkire? Kissé megdöbbenő az azokat, akik világéletükben dolgoztak, s el sem tudják képzelni az életet henye módon, ölbetett kézzel. Amikor kiderül, hogy nem a rendes, dolgozó emberek fájlalják a munka mindenkire nézve kötelezővé tételét, hanem a jelenleg dolgozni kénytelen egykori kizsákmányoló, vagy ingyenélő járadékos, rögtön érthetővé válik a kérdés. Nem szokta a cigány a szántást — tartja a szólásmondás. Nem tesszik a volt uralkodó osztály tagjainak, hogy a munkássztyál hatalma rászorította őket az általuk mindig lenézett »durva« munkára.

Szorította? Nem. A Kommunista Kiáltványban is kimondott egyenlő munkakényszer nem azt jelenti a szocialista forradalom győzelme után, hogy a »finomlelkű« és »kényesbőrű« arisztokratákat, vagy a hozzájuk hasonlókat valamiféle ütleghajttal dolgozni. Erről szó sincs. Csupán a szocializmus elvének megfelelően az állam elzárja előlük a spekulációból és mindenféle ügyeskedésből származó busás jövedelem zsílipjét és ezért — ha élni akar — manapság még a legraffináltabb dologkerülőnek is hasznos fizikai, vagy szellemi tevékenységet kell kifejtenie.

Amint a francia polgári forradalom még XVI. Lajos fiát is inasnak adta, hogy mesterséget tanuljon, a magyar szocialista forradalom a volt tőkésektől is megköveteli, hogy a javak fogyasztása fejében valamilyen hasznót hajtsanak a társadalomnak.

A munkások azt mondják erre, hogy az elv nagyon szép és dicséretes, de a gyakorlatban jelenleg a régi rendszer hívei még elég gyakran spekulálnak, jó állásban pöffeszkednek, és kárt okoznak, ahol tehetik. Valóban elég sokszor találkozunk ilyenekkel, mert sajnos, évekig nem üldöztük kellő eréllyel a naplopást, a korrupciót és a szabotázst. Egyes »nagyságos« és »mél-tóságos« urak, ha valaha Goncsarov híres regényalakjához, Oblomovhoz hasonlóan csak lustálkodtak és kiszolgáltatott magukat, akkor a fordulat éve után — amikor észrevették, hogy nincs más út — beférkőztek különböző vállalatokhoz és hivatalokba, esetleg az MDP-be is és hihetetlen aktivitással akadályozták a szocialista előrehaladást. Az ellenforradalom pokoli napjaiban Szegeden is sok csendőrendőrivadék és kulákfattyú hengegett azzal, hogy ő ennyit, meg ennyit értett a népi demokráciának, tessék ezt figyelembe venni a fasiszta érdemrendek osztogatásánál. Amikor 1956 október végén a kizsákmányoló tagjait ver-

buválta a legreakciósabb elemekből, kiderült, hogy legtöbbjük nem a proletárdiktatúra erősítésén, hanem annak aláadásán buzgólkodott. S ezért még fizetést is húzott.

Ha egyáltalán szabad 1956 őszének valamilyen pozitívumáról beszélni, akkor ez az volt, hogy sok ember megmutatta igazi énjét. A Magyar Szocialista Munkáspárt azért rostálta meg tagjait, hogy redszerünk minden hájjal megkent ellenségei, a törtető, a sikkasztók kívül maradjanak a kapun. És bármit beszélnek is a népi demokrácia ellenlébasal, ennek máris érezzük áldásos hatását. Mostmár nem az számít soha, hogy ki milyen szép hozzászólásokat tud »kivágni« az értekezleteken, hanem az, hogy tisztességesen elvégzi-e a rábízott feladatokat.

Azt nem mondja senki, hogy a tőkés világ lovagjai már valamennyien olyan helyen dolgoznak, ahol nem árthatnak a társadalomnak. Az állami szervek egy részében, némely vállalatnál megtalálhatók ma is: vagy azért, mert szaktudásuk van, vagy azért, mert kapcsolatuk révén beférkőztek oda. De most sokkal jobban rajtuk van a munkáshatalom szemé, s ha nem viselik magukat rendesen, egy-kettőre kipenderítik őket és mehetnek az építkezésekhez maltert hordani, vagy kapálni az állami gazdaságokba. Persze — ismételjük — nem hajtja őket oda senki, hanem annak következtében kényszerülnek megfogni a szerszám nyelét, hogy máshol nem állnak velük szóba. Dolgozniok kell és — amint a szocializmus alapelvei leszögezik —, csak végzett munkájuk arányában részesülhetnek a társadalom által termelt javakból.

A kapitalista államokban is ez a helyzet, csak ellenkező előjellel. Ott a hatalmas munkásseregeket kényszerítik a kis számú tőkés a megerőltető, rosszul fizetett munkára. És nemcsak azért, hogy a nagymérvű kizsákmányolás következtében dolgozni kénytelenek a tömegek, hanem a tőkés érdekei megkívánják — például háború esetén —, még a csendőrökkel is hajtják munkára az embereket. A magyar disszidensek most saját bőrükön tapasztalhatják, hogy a »Szabad Európa« rádió által égit magasztalt tőkés államokban milyen »szabadságok« van a dolgozóknak. Manapság, mivel egyre nagyobb a munkanélküliség, »joga« van bárkinek nem dolgozni, de akkor a napi betevő falatját sem tudja megszerezni. A mi népi demokratikus rendszerünkben senki nem veszi el a letűnt tőkés társadalom hivatól az élethelethelet, de az a legkevesebb, hogy minden eszközzel megakadályozzuk kártevő, romboló tevékenységüket.

Meg érthetjük a becsületes munkából élő emberek háborgását, amikor egyik, vagy másik reakciós még mindig nagylábon él és valósággal szórja a pénzt. De tegyük hozzá rögtön, hogy ezért a dolgozók is felelősek annyiban, amennyiben észreveszik és nem leplezik le. ha valaki törvénytelenül vág zsebre különböző összegeket. Senki nem mondhatja, hogy hatóságaink kesztyűs kézzel bánnak a társadalmi tulajdon megkárosítóival, de még eredményesebb tevékenységük érdekében nélkülözhetetlen a szocializmus oadaadó híveinek ébersége és támogatása.

Legyen minden munkásember olyan védelmezője, olyan őrzője a népvagyonnak, mintha egyedül reá támaszkodnának az állam, s akkor a huncutok, a tolvajok, a régi »uri emberek« egész bizonyosan lelepleződnek majd és vagy a börtönben, vagy valamilyen »közönséges munkahelyen« kötnek ki.

Nagy István

Igen élénk forgalom a leértékelt árukat árusító üzletekben

Tegnap a szokottnál lényegesen nagyobb volt a forgalom a szegedi üzletekben. Az ünnepélyes tanévnyitó után sok szülő egyenesen az üzletbe ment, ősztéli holmit vásárolt gyermekének. Nagy meglepéssel vették tudomásul, hogy jónéhány fontos ruházati cikknek leszállították az árát. Így a tervezettnél több árut tudtak vásárolni.

A Ruházati Bolt az 5-ös számú üzletében (a Lenin körút és Nagy Jenő utca sarkán) hozza forgalomba a leértékelt cipőt és divatárut. Legtöbb vásárló ebben az üzletben fordult meg.

Sok pamut és gyapjú pulóvert, olaszkat, kardigánt vásároltak. Különösen nagy sikere volt a női pamutpulóvernek, a

korábbi 85 forint helyett 48 forintért kapták meg a vévők. A 90 forintos olaszka 60 forint, a 60 forintos női blúz pedig 45 forint lett. A német gyártmányú férfi kötött ing is igen keresett. Közel 50 százalékkal lett olcsóbb, 45 forintért kék és fehér színben árusítják. A női kötött ruha is lényegesen olcsóbb lett. 160 forintból 90 forintra csökkent az ára.

A város területén tíz kontárellenőrt állítottunk, de ennél lényegesen többre lenne szükség, hogy eredményesebben tudjuk felszámolni a kontárokat.

Beszélt Dunai elvtárs a feladatokról is, majd ismertette, hogy hány kisiparost tüntettek ki az elmúlt években. Külön kiemelte Tamási Sándor kőszőrűs kisiparost, aki az elmúlt életem két kisgyermek életét mentette meg. A beszámoló után az ipari tanulóknak üdvözölték a taggyűlést. Majd Laukó Márton elvtárs, a KIOSZ megyei titkára

jól dolgozó kisiparosokat és aktívákat tüntetett ki. A hozzászólások után került sor a vezetőség újraválasztására. Hét tagot választottak. Az elnök Verebelyi Kornél, a titkár Dunai József lett. A vezetőség többi tagjai Kun János, Rubinfalvi Miksa, Balogh Ferenc, Demir Ali Beszet és László András. A taggyűlés ezután 14 küldöttet választott meg a megyei küldöttválasztó közgyűlésre.

Az 1180 forintos öltöny 880—720 forint lett. A 635 forintos sportöltöny ára 520 forint. Férfi átmeneti kabát már 440 forintért kapható. A minőségi mikadó 600 forint lett. A férfi pantalló ára 250 forintról 160 forintra esett.

A női konfekcióban is nagy a választék. Import női télikabátok 310—330 forint. Jóminőségű női télikabátot lehet már vásárolni 600 forintért. A 380 forintos gyapjú szövetruha ára 190 forint. A női shottis ruha 200 forint lett.

A Bögész Boltban is lényegesen nagyobb volt a forgalom, mint a megelőző napokon. Nagy a választék bordszemből és zömánc edényben. De a vállalat által forgalomba hozott ruhanemű (blúzok, kardigánok) is bőven található az üzletben.

Nyitás után egy órával 60 vevő fordult meg az üzletben.

Az Állami Áruházban minden leértékelt lányka- és női szoknya elkelt. De van utánpótlás.

Német szakszervezeti küldöttek érkeznek ma Szegedre

A MEDOSZ Csongrád megyei titkársága meghívására ma, kedden délután három tagú szakszervezeti küldöttség érkezik a Német Demokratikus Köztársaságból. Az NDK mezőgazdasági, és erdőgazdasági dolgozók szakszervezetének képviselőiben a szakszervezeti központ küldötte, egy megyei bizottság képviselője, valamint az erdőgazdasági dolgozók megbízottja vesz részt Szegeden a tapasztalatcsere. Az első nap a MEDOSZ megyei titkárságának a munkájával ismerkednek meg a német vendégek, másnap szerdán a Makói Gépállomás MEDOSZ szervezetének működését vizsgálják meg. Időközben megtekintik a Csongrád megyei Állami Erdőgazdaság marosmenti, európai hírs csemetekertjét, valamint a nemesnyár-telepítéseket. Tanulmányozzák továbbá a német szakszervezeti funkcionáriusok a szervezetek kulturális életét és többek között ellátogatnak a makói MEDOSZ körzeti művelődési otthonába is.

— Egy nagy New York-i harisnyagyár láb-szépítőversenyt rendezett. Hetvenezren küldték be lábmeztelüket. Nagy meglepetést keltett, amikor kitűnt, hogy a versenyt egy 70 éves farmer nyerte meg.

Megválasztotta új vezetőségét a szegedi KIOSZ

Fennállásának 10. évfordulójáról ünnepélyes közgyűlésen emlékezett meg a kisiparos szervezet

Vasárnap délelőtt a KIOSZ-székház nagytermében a KIOSZ Szeged és a szegedi járás helyi csoportja vezetőség- és küldöttválasztó taggyűlést tartott. Ezen a gyűlésen a szakosztályok által meghívott 301 küldött képviselte a csoport 1600 tagját. A szervezetet bizottság művészetét csoportjának műsora után Dunai József elvtárs, a helyi csoport titkára ismertette az elmúlt négy év munkáját.

Az ellenforradalmi események elemzése után Dunai elvtárs a többi között a következőket mondta: — A mai taggyűlésünk ünnepélyes. Ünnepélyes azért, mert helyi csoportunk ez évben,

május 5-én ünnepelte fennállásának tízéves évfordulóját.

Az elmúlt tíz év alatt csoportunk betöltötte az alapszabályunkban lefektetett feladatokat. Az elmúlt négy évben nagy gondot fordított a kisiparosok szakmai képzésére. Szakmai tanfolyamokat indítottunk, s ezek igen szép eredménnyel zárultak.

— A kisiparosokat igyekszünk megfelelően ellátni anyaggal. A főbb anyagok-

nál általában javulás mutatkozik. A központ által leküldött anyag is lényegesen emelkedett

az elmúlt évekhez képest, 50 százalékkal több anyagot kaptunk ebben az évben.

Háromszor annyit, mint 1955-ben. Ma már a kisiparosok is kapnak importanyagot.

— Szervezetünk szigorúan eljárt a törvénytöréssel szemben. A szakmai bizottságok javaslatára megvonták az ipart Lőkös lakatosától, aki nem fizette az adóját, úgyszintén Juhász Béla, Almási Mihály, Bárkányi István asztalosoktól, valamint Till Antal ásványi asztalostól. Lukács Sándor bádogos és vízvezeték-szerelő ellen is sok panasz szót. Nagyszegű előleget szedett fel és a munkát nem végezte el. Tóth Jenő domaszéki kovácstól is megvontuk az iparjogosítványt. A jövőben még szigorúbban járunk el a törvénytöréssel szemben, akik nem tesznek eleget állampolgári kötelezettségüknek. Csoportunk területén

az elmúlt fél évben 106 százaléka teljesítettük az adófizetést.

Van igen sok becsületes, jól adózó kisiparosunk.

— Helyi csoportunk harcot folytat a kontárok ellen.

A város területén tíz kontárellenőrt állítottunk, de ennél lényegesen többre lenne szükség, hogy eredményesebben tudjuk felszámolni a kontárokat.

Beszélt Dunai elvtárs a feladatokról is, majd ismertette, hogy hány kisiparost tüntettek ki az elmúlt években. Külön kiemelte Tamási Sándor kőszőrűs kisiparost, aki az elmúlt életem két kisgyermek életét mentette meg. A beszámoló után az ipari tanulóknak üdvözölték a taggyűlést. Majd Laukó Márton elvtárs, a KIOSZ megyei titkára

jól dolgozó kisiparosokat és aktívákat tüntetett ki. A hozzászólások után került sor a vezetőség újraválasztására. Hét tagot választottak. Az elnök Verebelyi Kornél, a titkár Dunai József lett. A vezetőség többi tagjai Kun János, Rubinfalvi Miksa, Balogh Ferenc, Demir Ali Beszet és László András. A taggyűlés ezután 14 küldöttet választott meg a megyei küldöttválasztó közgyűlésre.